

Diyânet ve Din Eğitimi mensupları Tüketim Kooperatifi

Sefer DÖNMEZ
(İst. Yük. İslâm Enst.
Öğrencisi)

MENSUBU bulunmakla iftihar ettiğimiz din adamının Türkiyedeki kemmiyet ve keyfiyeti hergün dünden daha ileri bir seviyeye yükselmektedir.

Din görevlisi memurlar, bakmakla mükellef buldukları aile fertlerinin yiyecek, giyecek ve her türlü konforu için, her ay aldıkları maaşlarını — 3 veya 5. elden ihtiyaçlarını temin sadedinde — harca- yıp, borç altına da giriyorlar. Bazan bu harcamaların, aşırı fiatlarla memur arkadaşları çok sıkıntıya soktuğu da oluyor. Zaten bütün personel olarak memuriyetin ilk kademelerinde bulunuyoruz. Bu nedenlerle aldığımız eşyanın mümkün merite ilk elden temini cihetiyle ve daha ucuza almak gayesiyle bir tüketim kooperatifinin kurulması camiamız için bu gün artık elzem hale gelmiştir. Kooperatif, üyeleri için büyük faydalar sağladığı, aklı selim için şüphe götürmez bir hakikattir. Her şeyden önce; dinimizce de haram olan bir tarafı yoktur.

Diyânet ve din eğitimi mensubu olarak kalkınmaya örnek olmamız ve bu yönden memleketin en ücra yerlerine kadar kooperatifleşmeyi sağlamamızın ilk merhalesi; mezkûr kooperatifimizi su yüzüne çıkarmak olacaktır.

Ancak ilk defa genel merkez İstanbul'da teşekkül ettirilmeli; müteakiben de Fâtih ve Üsküdar kazalarında kooperatif mağazalarının derhal açılmasına geçilmelidir. Bu mevkiilerde din adamları ekseriyette bulunması, aynı zamanda merkezi yerler olması bakımından tercih sebebi olabilir.

Bundan sonra da Ankara, İzmir, Konya, Kayseri, Erzurum, Adana ve diyânetle din eğitimi mensuplarının yüzü aşan her yerde tesisi mümkün olabilir. Bu çoğunluğu sağlayamayan yerlerdeki personel, en yakın bir yerde kurulan kooperatife üye olabilir. Malî bakımdan vasatın üstüne çıkan kooperatifler, yeni açılan veya malî bunalma geçiren kooperatiflere yardım elini uzatacaklardır. Genel Merkez İstanbul'da olursa, malın tevzii işi daha pratik olacak ve sanayi mamûllerinde çok ucuzluklar sağlanacaktır. Böylece Türkiye Diyânet ve din eğitimi mensupları tüketim kooperatifi (100 000) in üstünde üyeye sahip olacaktır. Neticede Türkiye'de en zengin kooperatifi biz kurmuş olacağız.

BU hususta bizim örnek alacağımız tek müessese, «Hudutlu Sorumlu Ordu İstihlak Kooperatifi» olacaktır. Kendi bünyemize göre onların tüzüğünü adapte ederek kooperatifimizi kurabiliriz. Kooperatifin hedefi kâr sağlayıp ortaklarına kâr dağıtmak değildir. Onun hedefi üyelerine daha ucuza, daha ekonomik olarak ihtiyaçlarını temin etmektir.

Kooperatife Diyânet İşleri Başkanından cami görevlilerine hatta odacılara kadar bütün Diyânet men-

supları, İmam Hatip Okulu Öğretmen ve Müstahdemleri, Yüksek İslâm Enstitüsü hoca ve mensupları ve orta öğretimde aslı din bilgisi öğretmenleri yani Diyânet ve Din Eğitimi bütçesinden maaş alan bütün personel ile bunların emekli ve malûlleri üye olabilirler. Bu iki müessese ayrı kooperatif kurabilirlerse de Anadoluda maddî imkânlar kifayet etmeyeceğinden müşterek kurması zorunluluğu vardır.

Kooperatiften yalnız giriş kartı olan üyeler alış-veriş yapabilir. Ancak Kur'an Kursları, İmam-Hatip Okulları ve Yüksek İslâm Enstitülerinin hâmilileri bulunan Dernek ve Resmî Teşekküller, baktıkları talebe başına (50) liralık bir hisse senedi alıp, tüzel kişi olarak kooperatiften her türlü ihtiyaçlarını temin edebilirler. Şu noktayı da belirtiyim ki kooperatif olarak sanayi teşekküllerinde — diğer ticaret erbabına nazaran — daha da ucuza mal alınabiliyor. Çünkü alacağı malın yekûnu çok ve para işi de kat'îdir.

Kooperatif doğrudan doğruya müstahsil, üretim kooperatifleri veya imalâthanelerle muhatap olur. Alım satım komisyonu çeşitli şekilde ve en ucuz yolundan malı satın alır. Her üye (500) liralık hisse senedine sahip olabilir. Her ay (50) lira olmak üzere bu parayı en geç bir seneye kadar yatırır. Çıkmak istediği zaman yatırdığı paranın tamamını alır.

Kooperatifte çalışan müstahdemlere rayice göre yevmiye verilir. Satılan malların kâr haddi % 5 i geçmez. Tam üye olana veresiye verilebilir. Alış veriş kart usulü ile kayıtlı olarak yapılır. Her sene sonunda müstahdemlere verilen yüzde beşlerin bakiyesi, üyelerin kartlarındaki alış veriş yekûnuna göre risturn (kâr) olarak dağıtılır. Böylece (3 000) liraya almamız gereken buzdolabını (2400) liraya almış oluruz.

Kooperatiften üyelerin bütün ihtiyaçları karşılanacaktır. Ev tarhanasından tutun da elbiselik kumaş, mefruşat, mobilya, elektrik malzemesi ve bütün yiyecekler mağazanın ayrı ayrı bölümlerinde satılabilecektir.

Kooperatifin kurulmasında en müşkil tarafı, maddî yönde görüyoruz. Bu sanıldığı kadar gayri mümkün değildir. Meselâ, İstanbul'da Diyânet ve Din Eğitimi mensuplarının yekûnu (3 000) inin üstündedir. Herkes ten beşer yüz lira tahsil edileceğine nazaran (3000×500=1500 000) lira para toplanmış oluyor ki bu para ile her şey yapılabilir.

Zamanımızın bu şartları altında, maaşlarımız refah bir geçinme sağlayamıyor. Eğer bu kooperatifimiz gerçekleşecek olursa, şüphesiz ailemizi, çocuk çocuğumuzunuzu daha iyi bir şekilde yarınlarla hazırlayabiliriz.